

Mats Embertsén

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Yttrande över slutbetänkande från Utrikesförvaltningsutredningen (SOU 2011:21)

Verket för högskoleservice, VHS, har tidigare yttrat sig över delbetänkande (2010:32) från Utrikesförvaltningsutredningen och hade då inga synpunkter på vad utredningen framförde när det gäller utlandsrepresentationens status. VHS har inte heller några synpunkter på vilken slags utrikesförvaltning Sverige behöver i framtiden eller hur den ska organiseras och bemannas.

Slutbetänkandet saknar dock, liksom delbetänkandet, skrivningar om vilken roll som utrikesförvaltningen har, men kanske framförallt vilken roll den skulle kunna ha, i förhållande till svenska universitet och högskolor. Inom flera av de områdena som berörs av utredningen har högskolesektorn uppenbara intressen och behov. VHS bedömer att det framtida behovet av stöd från utlandsrepresentationen kommer att töka. Ett viktigt exempel är införandet av studieavgifter för studerande från tredje land. Preliminär statistik inför höstterminen 2011 pekar på att antalet utländska studenter kommer att minska mycket kraftigt. Minskningen drabbar framförallt den avancerade nivån, dvs. masterprogrammen.

Det nyligen införda kravet att lämna biometriska data för att erhålla visum och hur det har hanterats innebär att ytterst få utlandsmyndigheter har möjlighet att utfärda visum till Sverige. Detta medför att presumtiva studenter kan behöva resa långt, ofta till höga kostnader, för att erhålla visum. Detta gör troligtvis att antalet internationella studenter kommer att minska ytterligare. En bättre koordinering och konsekvensanalys inom regeringskansliet och berörda myndigheter, framförallt migrationsverket, hade sannolikt kunnat mildra detta.

Kapitel 4 Beredning av utrikespolitik i regeringskansliet

VHS tillstyrker förslagen att interdepartementala beredningsgrupper för internationella initiativ och policyutveckling inrättas. Med tanke på den nya situationen som universitet och högskolor befinner sig i är ett ökat tvärsektorielt arbete mycket angeläget. Förslaget att gruppen ska vara öppen för deltagare från av samtliga departement är därför viktigt. Av samma skäl tillstyrker VHS förslaget i avsnitt 4.2 om en breddad planeringsprocess där samtliga delar av Regeringskansliet involveras.

Kapitel 5 Styrning av vissa utrikespolitiska verksamheter

I avsnitt 5.1 föreslår utredningen att handels- och främjandeverksamheten ska stärkas. Av samma skäl som nämnts ovan tillstyrker VHS förslaget. Det är dock viktigt att högskolesektorn i fortsättningen inbegrips när dessa frågor diskuteras i olika sammanhang. Behovet att främja Sverige som studiedestination kommer att öka och vara viktigt, inte

bara för rekrytering av studenter till grundnivå och avancerad nivå utan även för rekrytering av forskarstuderande och forskare.

I avsnitt 5.3 tar utredningen upp migrationsfrågor. Det området har blivit än mer kritiskt för svenska lärosäten, i och med införandet av studieavgifter. Det är av yttersta vikt att kvalificerade studenter som söker sig till svenska lärosäten kan erbjudas snabb och smidig hantering ifråga om uppehållstillstånd. Utredningens förslag om att hinder för effektiviseringar inom migrationsverksamheten ska undanröjas tillstyrks därför. I detta arbete bör bl.a. de nämnda möjligheterna till outsourcing prövas. Syftet bör då vara att åstadkomma en snabbare och smidigare hantering av ansökan om uppehållstillstånd för studenter som söker sig till svensk högre utbildning.

Hanteringen av biometriska data för studenter som betalat studieavgift antyder dock att vägen till en sådan effektivisering kan var mycket lång.

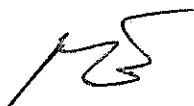
Bilaga 6 Utrikesförvaltningens intressenter

Den i bilaga 6 redovisade förteckningen över utrikesförvaltningens intressenter behöver alltså kompletteras, bl a på grund av den nya situation som införandet av studieavgifter innebär. Inom området migration är universitet och högskolor en tydlig och viktig intressent.

Beslut i detta ärende har fattats efter föredragning av kundansvarig Mats Embertsén.



Caroline Sjöberg
Myndighetschef



Mats Embertsén
Kundansvarig